

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-onderzoeksmaster Letterkunde (research) van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit van Amsterdam
30 april 2015	Naam opleiding	: wo-onderzoeksmaster Letterkunde (research) (120 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	: 11 september 2014
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie	Locatie opleiding	: Amsterdam
wo-onderzoeksmaster	Datum hoorzitting	: 7 november 2015
Letterkunde (research) van de	Datum KNAW-advies	: 6 maart 2015
Universiteit van Amsterdam	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 26 juni 2013
(003281)		

ons kenmerk

NVAO/20151293/LL

bijlagen

2

Beoordelingskader

Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van 22 november 2011.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het KNAW-advies deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de commissie de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van de KNAW-commissie

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft als doel om studenten kennis, vaardigheden en inzicht in de Letterkunde bij te brengen op een niveau dat hen in staat stelt toegelaten te worden tot een promotietraject in dit vakgebied en daarin zelfstandig onderzoek uit te voeren en daarover te publiceren. De afgestudeerde wordt geacht onafhankelijk en op een hoog professioneel niveau te functioneren. De commissie constateert dat de onderzoeksmasters van de UVA een grotendeels gelijklopende set van twaalf eindkwalificaties hanteren, waarvan er zeven specifiek voor de onderzoeksmaster zijn geformuleerd. Daarin ligt de nadruk op onderzoekvaardigheden in de Geesteswetenschappen, kennis van de theorieën binnen de eigen discipline, het vermogen zelfstandig en in een team te werken en zich in de academische wereld te bewegen en de eigen positie in het academisch debat kunnen bepalen. Hierin is minder expliciete aandacht voor voorbereiding op een loopbaan buiten de wetenschap waarin onderzoek een belangrijke rol speelt. De opleiding besteedt hieraan wel aandacht in het domeinspecifieke kader.

Inlichtingen

Thomas de Bruijn
+31 (0)70 312 23 63
t.debruijn@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300
info@nva

Pagina 2 van 8 De opleiding profileert zich door haar gerichtheid op teksten en op de manier waarop deze in het bredere interdisciplinaire debat in de Geesteswetenschappen zijn gepositioneerd. De opleiding is bewust breed opgezet en staat open voor studenten die geïnteresseerd zijn in de studie van literatuur vanuit de optiek van genre, periode, taal of regio, of zij die een meer een meer thematische, interdisciplinaire invalshoek verkiezen. Van studenten verwacht de opleiding dat zij zelfstandig zijn en bewuste keuzes maken ten aanzien het door hen te volgen onderzoekstraject. De commissie constateert dat de opleiding een duidelijke benchmark heeft uitgevoerd met verwante opleidingen in binnen- en buitenland.

De commissie is van oordeel dat de doelstellingen en eindkwalificaties helder zijn opgesteld en qua niveau passen bij een onderzoeksmaster. Het opleidingsspecifieke is daardoor in de eindtermen moeilijk terug te vinden. Impliciet is hierin wel aandacht voor competenties die van belang zijn in een onderzoekloopbaan buiten de wetenschap, maar dit mag wat meer expliciet worden uitgewerkt. De commissie constateert dat de opleiding samenwerking zoekt met verwante opleidingen aan de UvA (Dutch Studies; Comparative Literature). De commissie raadt de opleiding aan studenten meer bekend te maken met de bredere context structuur van het wetenschappelijk bedrijf buiten de eigen instelling, omdat veel studenten daarin zullen gaan functioneren.

De commissie beoordeelt Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties als voldoende.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving Programma

Het programma van twee jaar is regelmatig opgebouwd, waarbij in semesters 1, 2 en 3 een core course van 12 EC is geprogrammeerd. In het eerste jaar zijn dat de cursussen Literature Between Past and Present en Literary Studies in the 21st Century, in het tweede jaar is dat de cursus Inventing the Self in het derde semester. Per semester worden 12 EC aan electives en 6 EC aan tutorials gevolgd, behalve in het allerlaatste semester, waarin de student de volle 30 punten aan het scriptietraject besteedt. Eén van de tutorials dient te worden ingevuld met onderwijs van de landelijke onderzoekschool. De opleiding heeft een gezamenlijk deel van 36 EC. De commissie stelt vast dat de opleiding de koppeling legt tussen de onderdelen van het programma en de doelstellingen en deze ook relateert aan de Dublin descriptoren. Het onderwijs is nauw verbonden met lopend onderzoek in de opleiding. Dit is het geval in de core courses, maar nog meer in de tutorials en het research-project, waar docenten elementen uit hun eigen onderzoek inbrengen en studenten daar ook bij betrekken.

De commissie constateert dat de opleiding studenten aanmoedigt vakken te volgen in de programma's van andere onderzoeksmasters of uit het aanbod van de landelijke onderzoekschool. Docenten geven aan dat in praktijk weinig onderwijs in de éénjarige masteropleidingen wordt gevolgd. Waar dit wel voorkomt, worden formeel geen aparte eisen aan studenten gesteld. De opleiding ziet dit onderwijs als inleidend en om specifieke expertise op te doen en meent dat hierin niet het specifieke karakter van de onderzoeksmaster een rol speelt. In samenwerking met de landelijke onderzoekschool is men bezig een lijst op te stellen van preferentiële cursussen voor keuzevakken.

De commissie stelt vast dat de opleiding een helder kader geeft voor de opzet van de scriptie. De faculteit heeft voor alle onderzoeksmasters de eindfase opgedeeld in een project van 12 EC en de scriptie van 18 EC. Dit heeft als oogmerk de studenten in deze

Pagina 3 van 8 fase meer betrokken te houden bij de opleiding en zodoende de vertraging aan het eind van de studie te verminderen. Of dit effect sorteert zal nog moeten blijken. Uit de gesprekken met docenten en studenten is de commissie gebleken dat de implementatie van de nieuwe opzet nog aan de gang is en dat daardoor soms wel verschillen bestaan tussen de manier waarop docenten het project van 12 EC inrichten. Wel is duidelijk bij alle betrokkenen dat het project in de lijn van de scriptie moet liggen; dit wordt in de praktijk ook zo uitgevoerd. De commissie ziet in deze opzet wel een equivalent voor de scriptie van 30 EC die in onderzoeksmasters regulier is.

De studenten geven aan dat zij zich goed voorbereid voelen voor een promotietraject, maar dat de opleiding meer aandacht kan besteden aan de voorbereiding op een loopbaan in een andere werkomgeving. Zij vinden dit wel ontmoedigend omdat de mogelijkheden voor vervolg in een promotietraject erg beperkt lijken te zijn, terwijl zij wel in een vervolgtraject in wetenschappelijk onderzoek zijn geïnteresseerd. De opleiding wijst studenten wel op mogelijkheden voor promotietrajecten buiten de UvA of buiten Nederland. In de tutorials wordt ook aandacht besteed aan het schrijven van voorstellen voor een promotieproject.

Studenten geven aan dat een buitenlandverblijf wel mogelijk is, maar dat hiervoor geen structurele ondersteuning is. Er zijn op bescheiden schaal fondsen beschikbaar. Een buitenlandverblijf vraagt ook om planning. De opleiding geeft aan dat er een facultair uitwisselingsprogramma is en dat studenten, in afwijking van het reguliere programma, de mogelijkheid wordt geboden de core courses allebei in het eerste semester van het eerste jaar te volgen zodat zij in het tweede jaar naar het buitenland zouden kunnen.

Docenten en onderzoeksomgeving

De commissie stelt vast dat de opleiding door een viertal kerndocenten wordt verzorgd, die de core courses vormgeven en de opleiding inhoudelijk en organisatorisch beheren. Daarnaast is er een veel bredere groep docenten betrokken bij de opleiding, die tutorials geven en in het verlengde daarvan scripties begeleiden. De onderzoeksomgeving van de opleiding is breed, maar daardoor wel diffuus. In recente onderzoeksbeoordelingen zijn de instituten ASCA en Literature (ICH) nogal verschillend beoordeeld: (ASCA 5,5,4,5 en ICH 4,4,2,2). De kerndocenten zijn merendeels betrokken bij het nieuwe cluster ASCH (Amsterdam School for Culture and History). De twee hoogleraren in de kerngroep begeleiden respectievelijk één en drie promovendi. Een van de docenten in de kerngroep is bij acht promoties betrokken. Het aantal extern in competitie verworven subsidies is bescheiden.

Instroom en rendement

De opleiding hanteert een selectie aan de hand van de studieprestaties in een relevante discipline (afgesloten met een gemiddeld cijfer van 7,5 of hoger), de motivatie voor de keuze voor de opleiding, een studieplan en voldoende taalvaardigheid in het Engels. De opleiding geeft aan redelijk strak te selecteren. Zij krijgt veel aanmeldingen maar een deel daarvan is onvoldoende onderbouwd. Een groeps grootte van 15 à 20 studenten past bij de capaciteit van de opleiding. In de afgelopen jaren schommelde de instroom tussen de 7 en 17 studenten. Niet in alle jaren is het streefcijfer gehaald. Veel studenten uit andere masters volgen echter onderwijs bij de opleiding.

De commissie stelt vast dat veel studenten meer dan twee jaar over de studie doen. Van de cohorten 2007-2012 is na twee jaar het rendement gemiddeld iets meer dan 50%, variërend van 20% tot 75%; na drie jaar was dat gemiddeld 65%, variërend van 40% tot 88%. Een

Pagina 4 van 8 groot aantal studenten is al na 1 jaar afgestudeerd omdat zij zijn overgestapt uit een andere masteropleiding. In de gesprekken met studenten blijkt de commissie dat zij de breedte van het programma en de vele keuzemogelijkheden ten aanzien van de specialisatie waarderen. Een aantal studenten volgt naast de onderzoeksmaster een tweede masterprogramma. Studenten geven aan dat dit tot vertraging in de voortgang leidt. De opleiding weet hiervan maar kan de studenten hierin weinig opleggen. Studenten geven aan dat docenten hen aansporen om hun studietraject tijdig af te ronden. Waar vroeger meer tijd was om een scriptie in de laatste fase verder te verbeteren, wordt nu nadruk gelegd op het belang van het afstuderen binnen de voorziene periode. De commissie stelt vast dat de opleiding een regel overweegt om het cum laude alleen te geven bij een nominale studieduur.

De commissie is van oordeel dat de opleiding de brede opzet goed faciliteert en zo ruimte geeft voor onderzoek naar de analyse van tekst. Het programma is overzichtelijk opgesteld en brengt studenten vanaf het begin via een core course in aanraking met onderzoeksthema's, naast meer verdiepende electives en tutorials. De commissie vindt dat studenten hiermee goed worden voorbereid op het doen van onderzoek en dat ook hun zelfstandigheid wordt geprikkeld. In de gezamenlijke onderdelen is er voldoende interactie.

De commissie is van oordeel dat de opleiding is ingebed in een onderzoeksomgeving van voldoende niveau. De commissie waardeert de brede opzet en het inzetten van de expertise van een grote groep docenten. Zij meent echter dat dit vraagt om een actieve en alerte bewaking vanuit de kerngroep op de kwaliteit van het onderzoek bij alle begeleiders en op een consistente begeleiding en beoordeling van eindwerken, vooral bij docenten die verder van de kerngroep af staan. Zij meent dat bij dit laatste zowel de opleiding als de examencommissie een taak hebben.

De commissie acht de studievoortgang een probleem. Door het volgen van meerdere masters naast elkaar doen veel studenten significant langer over hun studie. De commissie vindt het rendement te laag voor een selectieve opleiding. Daarbij hanteert de instelling het driejaarsrendement als indicator en geldt 70% als streefcijfer. De commissie vindt dat nominaal studeren meer de norm moet zijn, omdat dit ook in het voordeel van studenten werkt bij het verwerven van promotietrajecten. Zij waardeert het dat de opleiding studenten meer aanspoort tot nominaal studeren en hen wijst op het belang hiervan voor hun CV.

Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 2: Onderwijsleeromgeving, als voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie stelt vast dat de opleiding verschillende toetsvormen hanteert in de core courses en tutorials. Ook de toetsing in vakken van de éénjarige masteropleiding en electives is adequaat. Deze toetsen geven voldoende inzicht in de verwerving van academische en onderzoeksvaardigheden en zijn passend voor een onderzoeksmaster.

De commissie stelt vast dat alle opleidingen vallen onder een centrale examencommissie van de Graduate School of Humanities die op enige afstand opereert. Per opleiding is er een gedelegeerde die hiermee contact houdt. In de gesprekken heeft de commissie vernomen dat de examencommissie nog bezig is een regeling op te stellen voor de aanwijzing van de examinatoren. De gedelegeerde van de opleiding wijst scriptiebegeleiders aan en ziet toe op de beoordeling. Bij elke scriptie is er een tweede lezer

Pagina 5 van 8 uit de kerndocenten en wordt in geval van twijfel een derde lezer ingeschakeld. De examencommissie hanteert een beoordelingsformulier en een toelichting waarin criteria zijn gegeven voor de verschillende cijfers. De commissie vraagt aandacht van de examencommissie voor de bewaking van de consistentie van de beoordeling van scripties die door docenten van buiten de opleiding worden begeleid. De examencommissie laat dat in de ogen van de commissie teveel over aan het oordeel van de docenten in de opleiding. Met het oog daarop dient de aanwijzing van examinatoren snel formeel geregeld te worden.

De commissie heeft aanvankelijk vier scripties bestudeerd met een spreiding van cijfers. De commissie achtte de kwaliteit van de scripties wisselend en daarom zijn vier scripties aan de selectie toegevoegd. Vanuit de optiek van de benadering die de opleiding voorstaat, acht de commissie de scripties van voldoende niveau. Bij veel scripties kon de commissie echter de oordeelsvorming van de begeleiders niet volgen en verschilden de lezers in de commissie van mening met de beoordelaars van de scripties. De beschrijving op het beoordelingsformulier was niet in alle gevallen goed te herleiden tot het gegeven cijfer. Ook achtte de commissie in sommige gevallen de becijfering wat aan de hoge kant, vooral als in de beoordeling belangrijke negatieve punten worden vermeld. De commissie benadrukt het belang van opleidingsbrede afspraken over de relatie tussen beoordelingen en becijfering.

In de afgelopen vijf jaar zijn zes van de dertig afgestudeerden verder gegaan in een promotietraject; een relatief lage score. De andere afgestudeerden zijn in zeer verschillende omgevingen werkzaam, waarin voor een deel het doen van onderzoek relevant is. De opleiding heeft een goed beeld van wat alumni na hun studie zijn gaan doen en betreft een deel ervan bij de opleiding.

De commissie is, alles afwegend, positief over het niveau van de afgestudeerden op grond van de beoordeelde scripties en het succes van alumni op de arbeidsmarkt. Het aantal afgestudeerden dat een promotieplaats verwerft is laag, waarbij de commissie inziet dat de mogelijkheden in dit vakgebied in Nederland beperkt lijken te zijn.

Alles afwegend beoordeelt de commissie Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als voldoende.

Advies

De commissie is op basis van het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen en de hoorzitting, positief over de aanvraag.

De beoogde eindkwalificaties (standaard 1) en de onderwijsleeromgeving (standaard 2) heeft de commissie als voldoende beoordeeld, evenals de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3).

Concluderend is de commissie van oordeel dat de opleiding wo-onderzoeksmaster Letterkunde (research) voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011.

De commissie kwalificeert de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie, in het bijzonder ten aanzien van:

- de rol van de examencommissie in de bewaking van de consistentie van de beoordeling van scripties, vooral daar waar het docenten van buiten de opleiding betreft;
- het maken van afspraken over de relatie tussen beoordeling en becijfering van scripties.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 16 maart 2015 naar voren te brengen. Het college van bestuur heeft ingestemd met het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-onderzoeksmaster Letterkunde (research) (120 EC; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 april 2015 en is van kracht tot en met 29 april 2021.

Den Haag, 30 april 2015

De NVAO
Voor deze:

Paul Zevenbergen
Bestuurder

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het KNAW-Commissie
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Prof. dr. M.J.B. Stokhof (voorzitter), hoogleraar Taalfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam;
- prof. dr. M.B.H. Everaert (vice-voorzitter), hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. I. Bertels, docent Architectuurgeschiedenis en Monumentenzorg aan de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J.W. Bertens (adviserend lid), hoogleraar Intellectuele en Literaire Geschiedenis van de Twintigste Eeuw aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. R.B. ter Haar Romeny (adviserend lid), hoogleraar Oude Geschiedenis van het Middellandse Zeegebied en het Midden Oosten aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- P. Sperber MSc (student-lid), promovendus Filosofie aan de Universiteit Utrecht;
- J.W. Hengstmengel MA, MSc (student-lid), PhD-student Wijsbegeerte aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Vanwege zijn betrokkenheid bij de UvA heeft prof. Stokhof niet deelgenomen aan de behandeling van de aanvraag en is hij daarin vervangen door prof. Everaert. De leden Bertens en Hengstmengel hebben niet deelgenomen aan de hoorzitting, maar waren wel betrokken bij de behandeling van de aanvraag en de totstandkoming van het advies.

Het panel werd ondersteund door dr. T. de Bruijn, secretaris (gecertificeerd).